

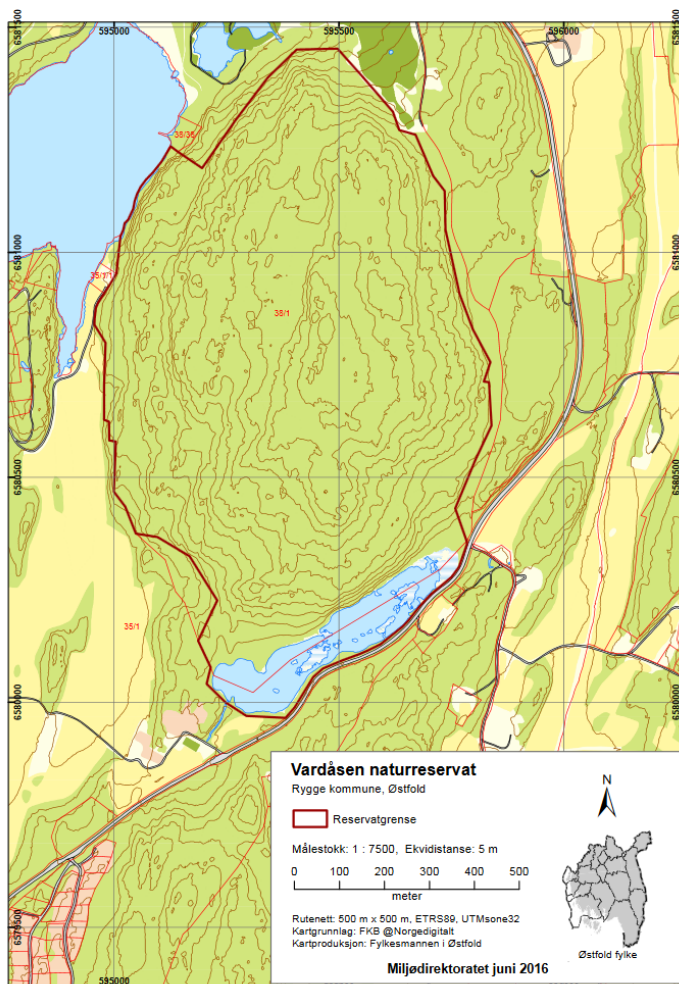
Øst politidistrikt,
postboks 3390
1402 Ski
post.ost@politiet.no

Kopi: Økokrim

23. april 2020

Anmeldelse for brudd på naturmangfoldloven

Miljøorganisasjonen Sabima anmelder med dette Moss kommune (forvaltningsmyndighet), Glommen-Mjøsen skog (entreprenør) og Peder Bjerregaard (grunneier og tiltakshaver) for brudd på naturmangfoldloven i forbindelse med hogst langs Botnertjernets sørøstside i Vardåsen naturreservat, Moss kommune i januar 2020.



Vi anmelder for brudd på [naturmangfoldloven](#) § 37 og på [verneforskriften for Vardåsen](#) naturreservat § 3, punkt 1 og 2.

Moss kommune begrunner hogsten i § 47 i naturmangfoldloven (nml), og omtaler inngrepet som et skjøtselstiltak. Inngrepet som er foretatt er imidlertid ikke skjøtsel, men ren skoghogst og går langt utover det loven tillater. Inngrepet kan ikke hevdes å være gjennomført «for å opprettholde eller oppnå den natur- eller kulturtilstanden som er formålet med vernet» (nml. § 47), men har tvert imot forringet verneverdiene i området betydelig.

«Skjøtsel» er i nml. § 47, annet ledd, altså beskrevet som tiltak for å «opprettholde eller oppnå den natur- eller kulturtilstanden som er formålet med vernet, herunder tiltak for å kanalisere ferdsel, fjerning av vegetasjon eller fremmede treslag og restaurering etter naturinngrep». Som vi vil komme tilbake til i det følgende, var hogsten i Vardåsen naturreservat langt mer inngripende, og hadde i stedet karakter av den form for uttak av verdier (hogst) som loven eksplisitt forbyr i nml. § 47 andre ledd, annet punktum: «Skjøtselstiltak som innebærer høsting av naturlige ressurser eller en vesentlig endring i naturtilstanden slik den var da vernearbeidet tok til, jf. § 42 eller § 45 første ledd, kan ikke skje etter denne paragraf.»

Dersom begrepet «skjøtsel» i § 47 skulle kunne hjemle inngrep som de som er foretatt i denne saken, ville det innebære en uthuling av det vernet loven er ment å gi. Forvaltningsmyndighetenes bruk av bestemmelsen står i klar strid med de hensyn loven er ment å ivareta. I etterkant av gjennomføring av tiltaket har kommunen hevdet at man ønsket å etablere en «fremtidsrettet kantsone med innslag av naturlige varmekjære treslag». Det er ikke hjemmel for denne type manipulering av et naturlig utviklet skogområde, som er vernet nettopp med de naturkvaliteter det har i dag.

Vi kan ikke se at det finnes noen forvaltningsplan for reservatet, slik verneforskriftens § 10 hjemler. En forvaltningsplan kunne gitt føringer for hvilke skjøtselstiltak som hadde vært akseptable.

Vi mener saken er av stor prinsipiell betydning for å tydeliggjøre rettstilstanden for inngrep i et naturreservat under dekke av skjøtsel.

Saksopplysninger

Det ble i januar 2020 gjennomført en hogst langs sørøstsiden av Botnertjernet i Moss kommune. Området består av en kantsone mellom tjernet og Larkollveien. Kantsonen er innenfor Vardåsen naturreservat. Det var omtalt på Moss kommunes hjemmeside (nå fjernet, se skjermdump) og i en artikkel i Moss Avis 31. januar 2020. Moss kommune ved skogbrukssjefen kaller det «nødvendig skjøtsel av kantsonen». I virkeligheten er det hogd ca. 500 trær i kantsonen inne i reservatet. Kun ca. 70 trær, hvorav bare tre livsløpstrær, står tilbake. Hogsten er gjennomført som en helt ordinær skogshogst og går langt utenfor det som med rimelighet kan omtales som har skjøtsel av en kantsone i et naturreservat.

Felling av trær langs Botnertjernet



Harald Urstad

Moss kommune, som forvaltningsmyndighet for Vardåsen naturreservat, utfører nødvendig skjøtsel av kantsonen mellom Larkollveien og Botnertjernet for blant annet å bedre trafikksikkerheten samt legge til rette for en stabil kantsoner for fremtiden. Tiltaket er avklart med Fylkesmannen i Oslo og Viken, miljøvernavdelingen.

Ta kontakt med Mari Frydenlund Grimstad ved Avdeling for Natur, klima og bymiljø tlf. 977 96 970 eller Harald Urstad ved Avdeling for Landbruk tlf. 926 48 152 dersom du har spørsmål angående tiltaket.

Skjermdump av informasjon på Moss kommunes hjemmeside febr. 2020

Kantsonen mellom Larkollveien og Botnertjernet er en del av reservatet, men er nå så godt som eliminert. Inngrepet utgjør et klart brudd på verneforskriften som sier: «*Vegetasjonen, herunder døde busker og trær, er vernet mot skade og ødeleggelse.*» Videre er dyrelivet skadelidende, noe som utgjør et selvstendig brudd på forskriftens ordlyd: «*Dyrelivet, herunder reirplasser og hiområder, er vernet mot skade, ødeleggelse og unødig forstyrrelse.*» Tiltaket fører, i tillegg til den direkte naturødeleggelsen, til økte belastninger for naturreservatet og Botnertjernet, i form av støy, avrenning, lysforurensning og luftforurensning fra Larkollveien. Kantsonens funksjon som buffer mot veien er helt ødelagt av dette tiltaket, og det vil ta mange år å gjenskape en kantsoner med tilsvarende kvalitet. Vannkvaliteten i Botnertjernet påvirkes også negativt av masse nytt hogstavfall som nå ligger ut i vannet.

Hogsten er gjennomført av Glommen-Mjøsen skog på vegne av grunneier (Bjerregaard) med Moss kommunes kjennskap og aksept. Slik vi har forstått hendelsesforløpet har det kommet initiativ til hogsten fra grunneier, og vi mener grunneier og gjennomfører har selvstendig ansvar for å følge gjeldende regelverk. Vi viser i denne sammenheng til vedtak gjort av Økokrim i forbindelse med sak om sprøyting av dragehode, der både ansvarlig tiltakshaver (Jernbaneverket) og entreprenør ble bøtelagt.

Den nye sammenslåtte kommunen består av gamle Moss og Rygge kommune. Forvaltningsansvaret for Vardåsen naturreservat ble overført fra Fylkesmannen i Oslo og Viken 1. januar 2020, da Moss kommune har delegert (fra Staten) forvaltningsansvar for verneområder innenfor sine grenser.


Så vidt vi vet gjorde Moss kommune ikke en skriftlig vurdering med begrunnelse før hogsten. Dette er i seg selv beklagelig og understreker en manglende forståelse for alvoret ved å gripe inn i verneverdier på den måten som her er gjort.

En tillatelse til denne formen for påstått skjøtsel er en avgjørelse som er bestemmende for personers rettigheter og plikter og er derfor et enketvedtak etter forvaltningsloven. Et slikt vedtak skal være skriftlig (jf. § 23), bygge på et godt opplyst grunnlag (jf. § 17), og grunngis (jf. § 24). Når vedtaket berører verneverdier, som i vår sak, plikter kommunen når enkeltvedtaket fattes å legge til grunn naturmangfoldlovens miljørettslige prinsipper som retningslinjer, og denne vurderingen skal fremgå av vedtaket jf. nml. § 7.

Det hevdes, men er ikke dokumentert, at tiltaket er «avklart» med Fylkesmannen. Det er heller ikke godtgjort at vegetasjonen utgjorde en trafikkfare, og i hvert fall ikke hvordan en eventuell trafikkfare kan legitimere felling av ca. 500 trær. Det er utarbeidet en kort, skriftlig redegjørelse fra kommunens landbruksavdeling av tiltaket først *etter* at det er gjennomført, og etter at saken vakte politisk oppmerksomhet i Moss.

Sabima mener det er klart at kommunen har gått langt utenfor lovens rammer, og at det er grunn til å anta at grunneier og entreprenør har vært delaktig i en forringelse av verneverdier i strid med loven.

Vennlig hilsen



Christian Steel
Generalsekretær